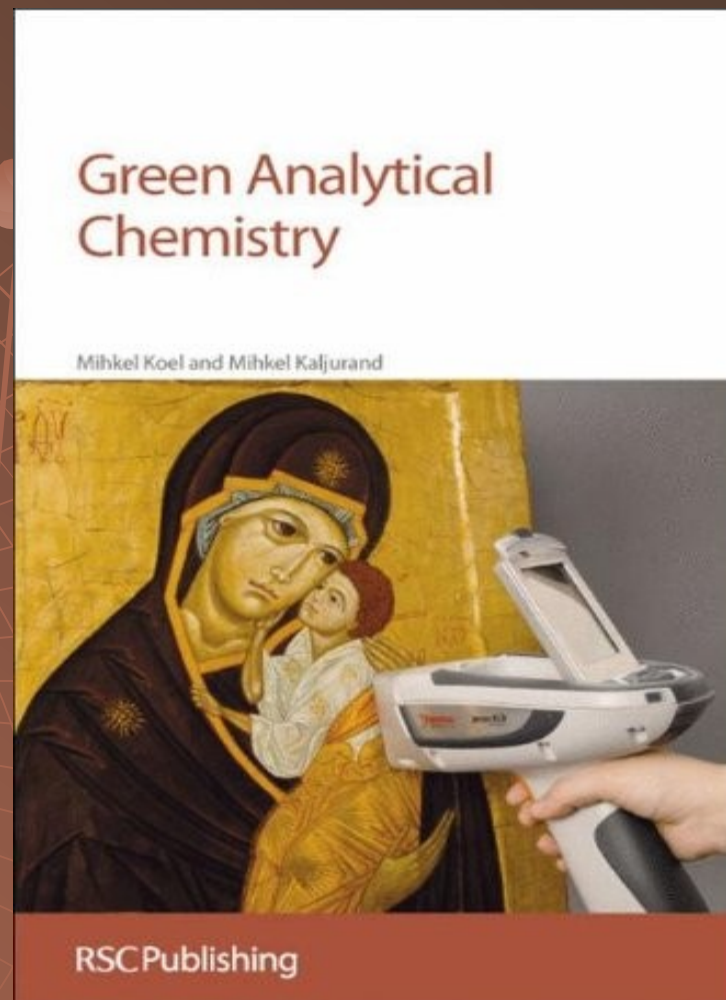
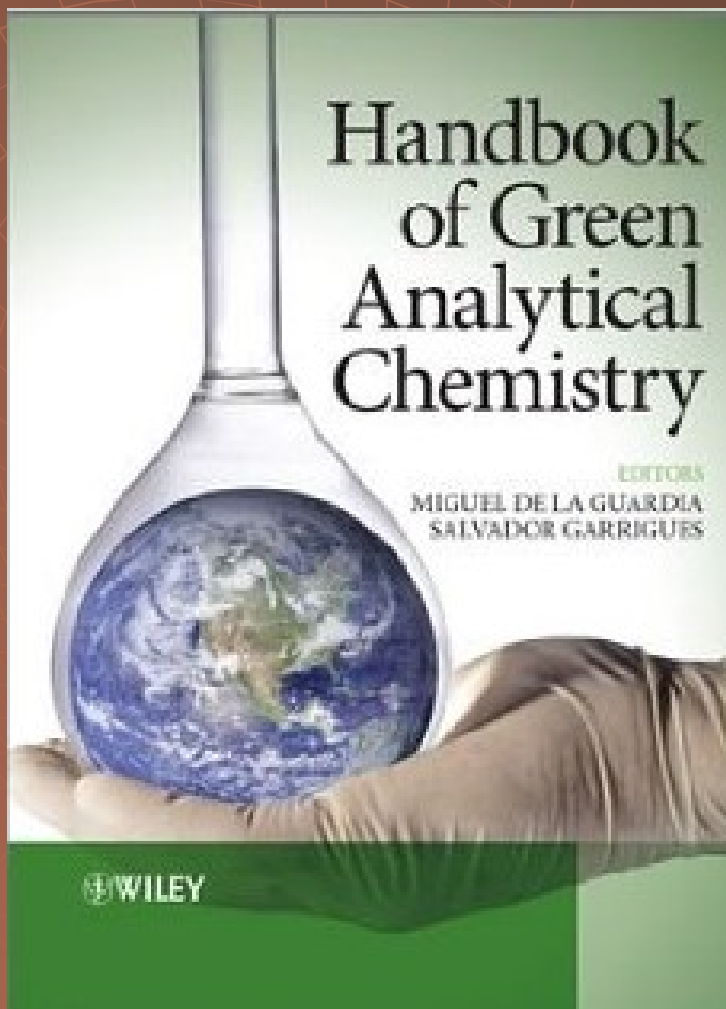

„Green analytical chemistry“

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

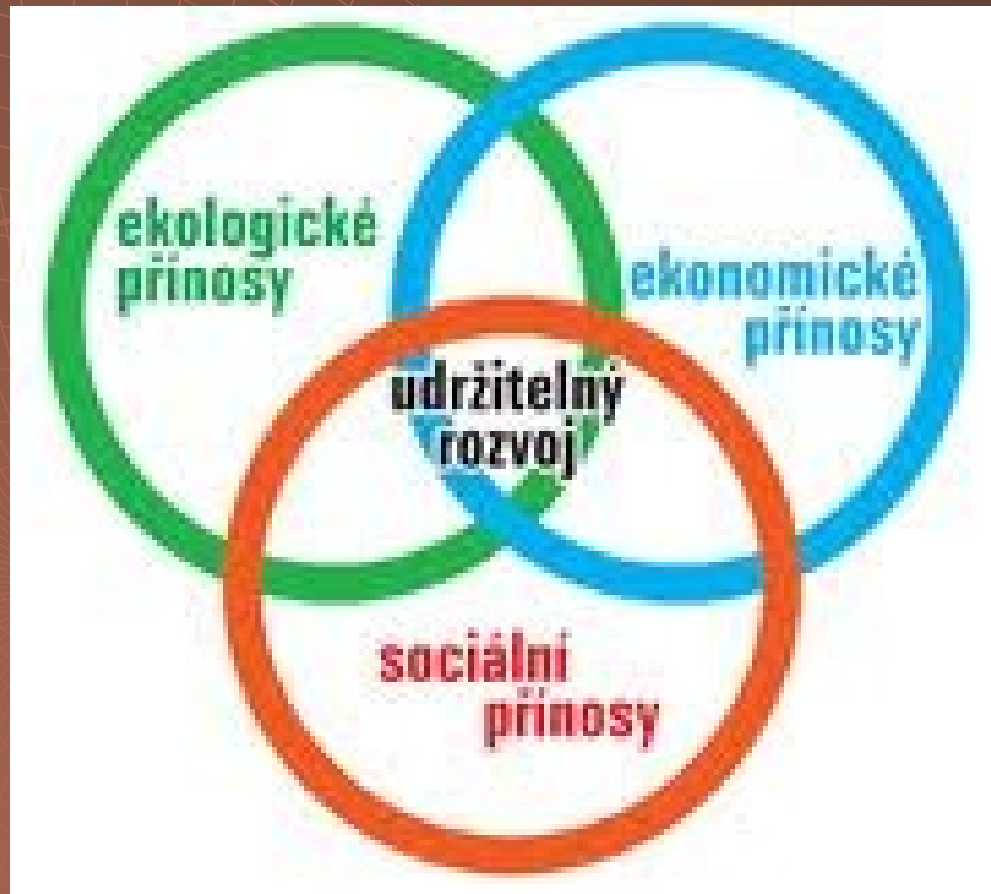
Literatura

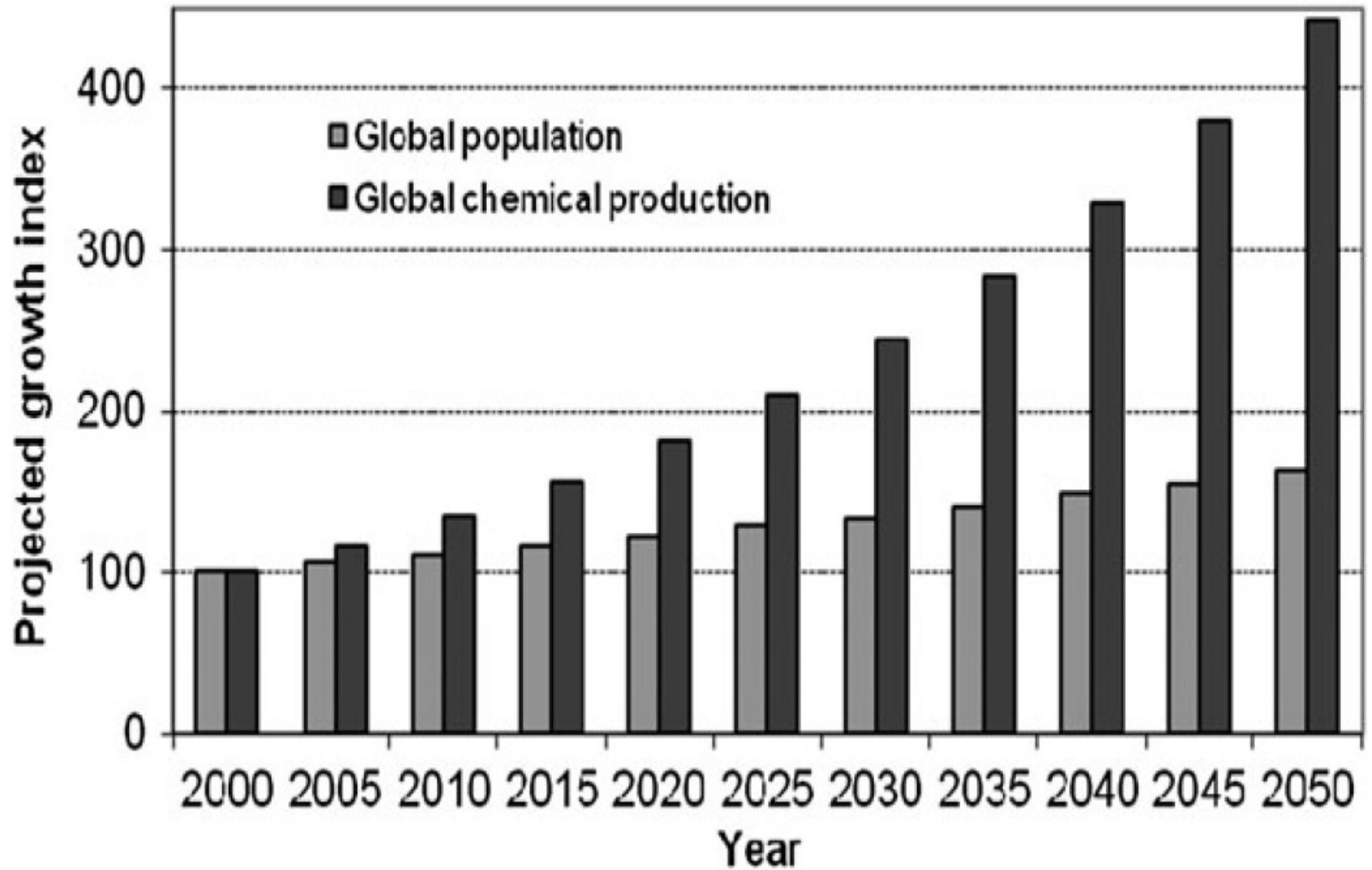

Green Chemistry

- ◆ Bývá někdy také označována jako **chemie udržitelného vývoje**.
- ◆ Přesněji může být definována jako zavádění řady principů, které redukuje nebo eliminují použití či generování látek nebezpečných pro lidské zdraví i životní prostředí ve výzkumu, výrobě a aplikaci chemických produktů a procesů.

Udržitelný rozvoj

Green Chemistry

- ◆ Vývoj procesů jež maximalizují množství vstupního materiálu končícího v produktu
- ◆ Použití bezpečných, environmentálně vstřícných substancí, včetně rozpouštědel, kde je to možné
- ◆ Návrh energeticky úsporných a účinných procesů
- ◆ Práce s odpady, přičemž na prvním místě je netvořit

12 principů „Green Chemistry“

P. Anastas:

- ◆ □ Prevence vzniku odpadu
- ◆ Atomová ekonomie
- ◆ Méně riskantní chemické syntézy
- ◆ Navrhování bezpečnějších chemikálií

12 principů „Green Chemistry“

- ◆ □ Bezpečnější rozpouštědla
- ◆ Efektivní využití energie
- ◆ Použití obnovitelných zdrojů energie
- ◆ Omezení vzniku derivátu

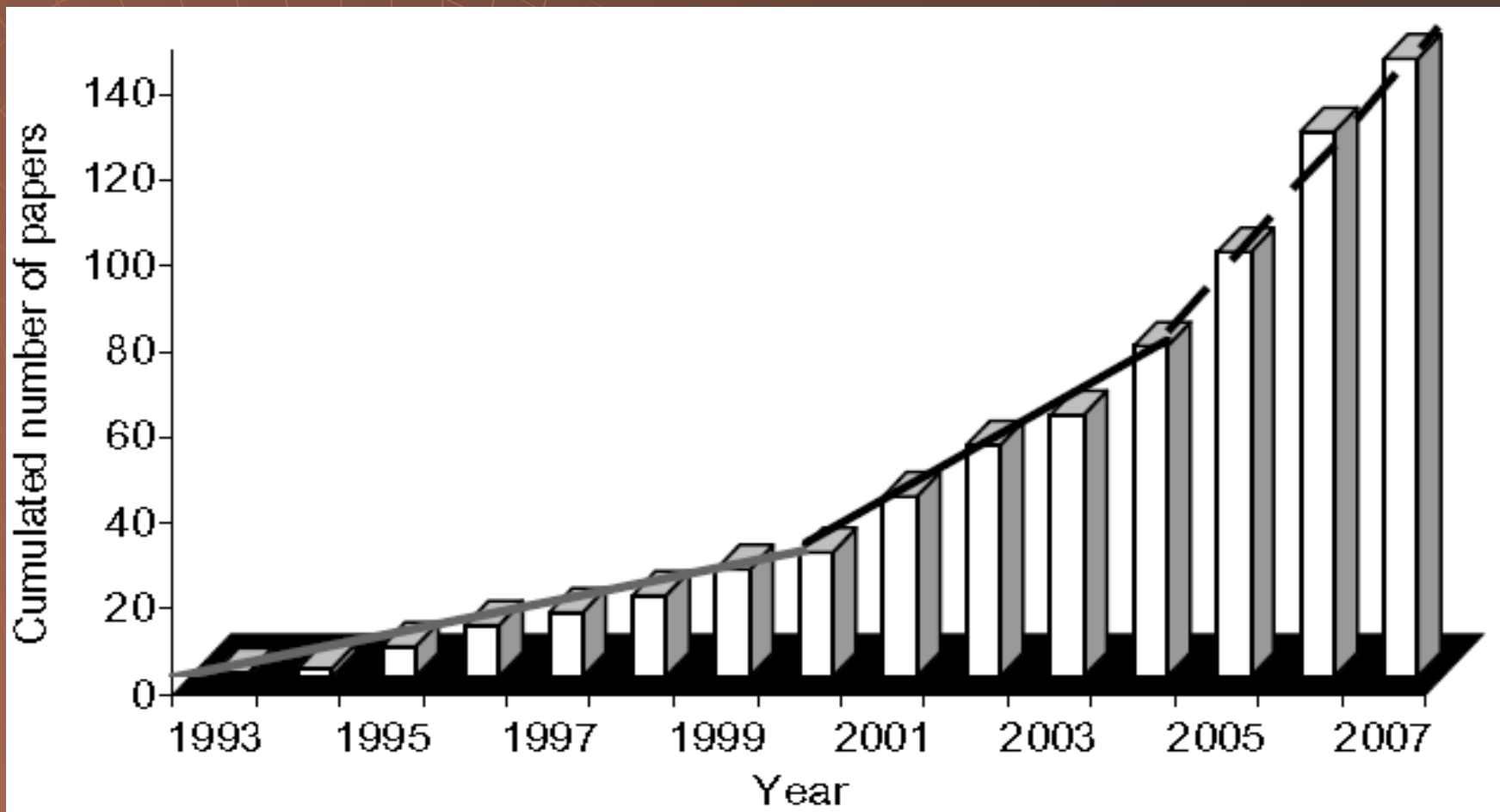
12 principů „Green Chemistry“

- ◆ Katalyzátory
- ◆ Navrhování odbouratelných látek
- ◆ Aktuální analytické metody pro zjištění znečištění
- ◆ Bezpečnější chemie – prevence nehod

Green Analytical Chemistry“

Cíl :

- ◆ Použití analytických technik, které generují méně nebezpečných odpadů a které jsou bezpečnější pro použití a méně zatěžují životní prostředí

Green Analytical Chemistry“

Jak toho dosáhnout:

- ◆ Vývoj nových analytických technik,
- ◆ Modifikace starých analytických technik, aby používaly méně nebezpečné chemikálie nebo menší množství nebezpečných chemikálií

Reagencie

- eliminovat nebo redukovat
- náhrada méně toxickými, bezpečnějšími, snadno degradovatelnými

Metody

- in-situ, neinvazivní
- miniaturizované metody
- vyhnout se derivatizaci

Energie

- co nejméně energeticky náročné

Odpady

- eliminovat nebo redukovat
- on-line dekontaminace nebo recyklace

Princip analytické metody

Příprava vzorků

Separace

Detekce

Identifikace

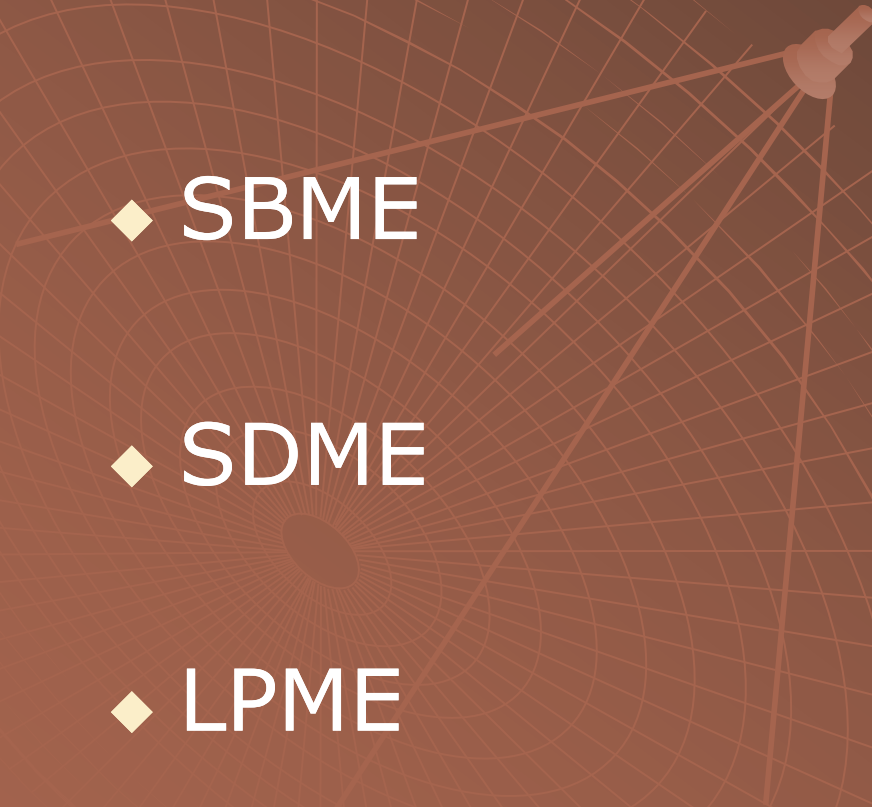
Metody přípravy vzorku bez rozpouštědel

◆ SPME

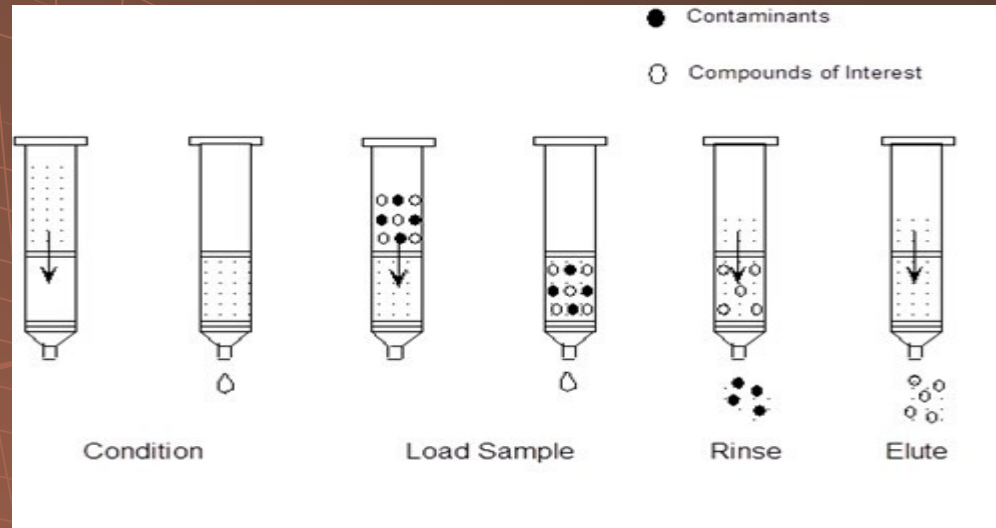
◆ SBME

◆ SDME

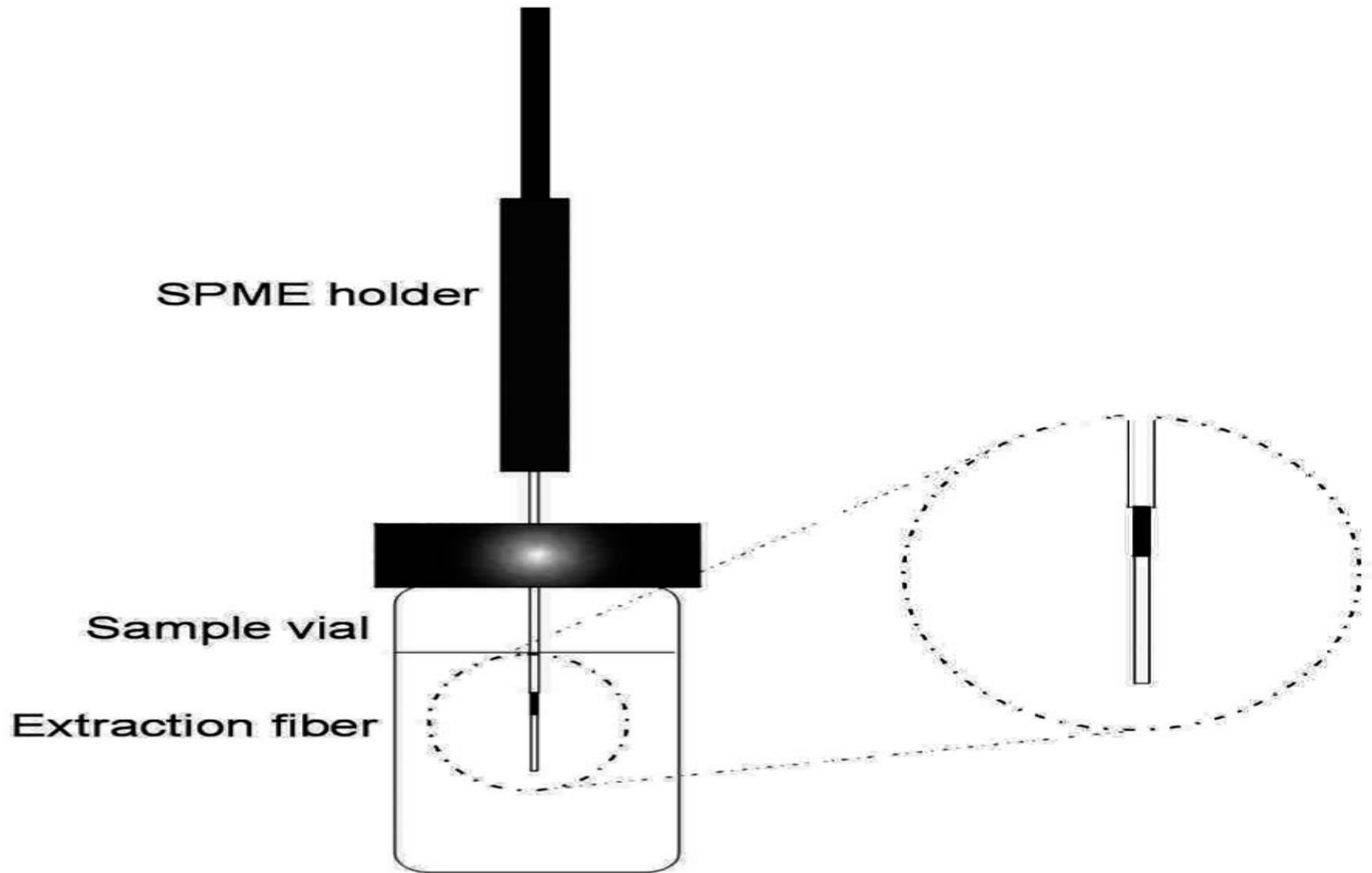
◆ LPME

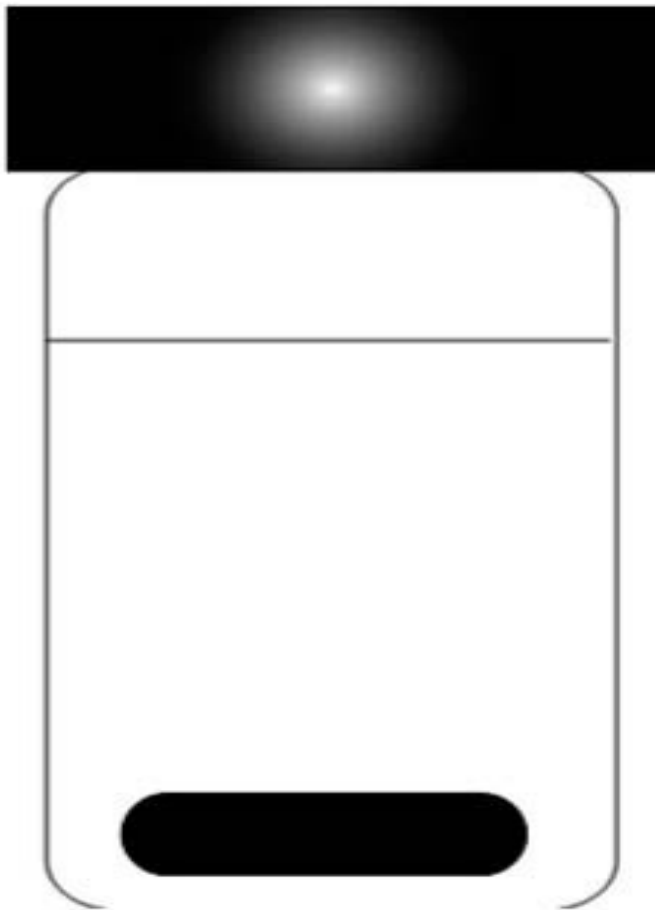
Solid phase extraction

Solid phase microextraction

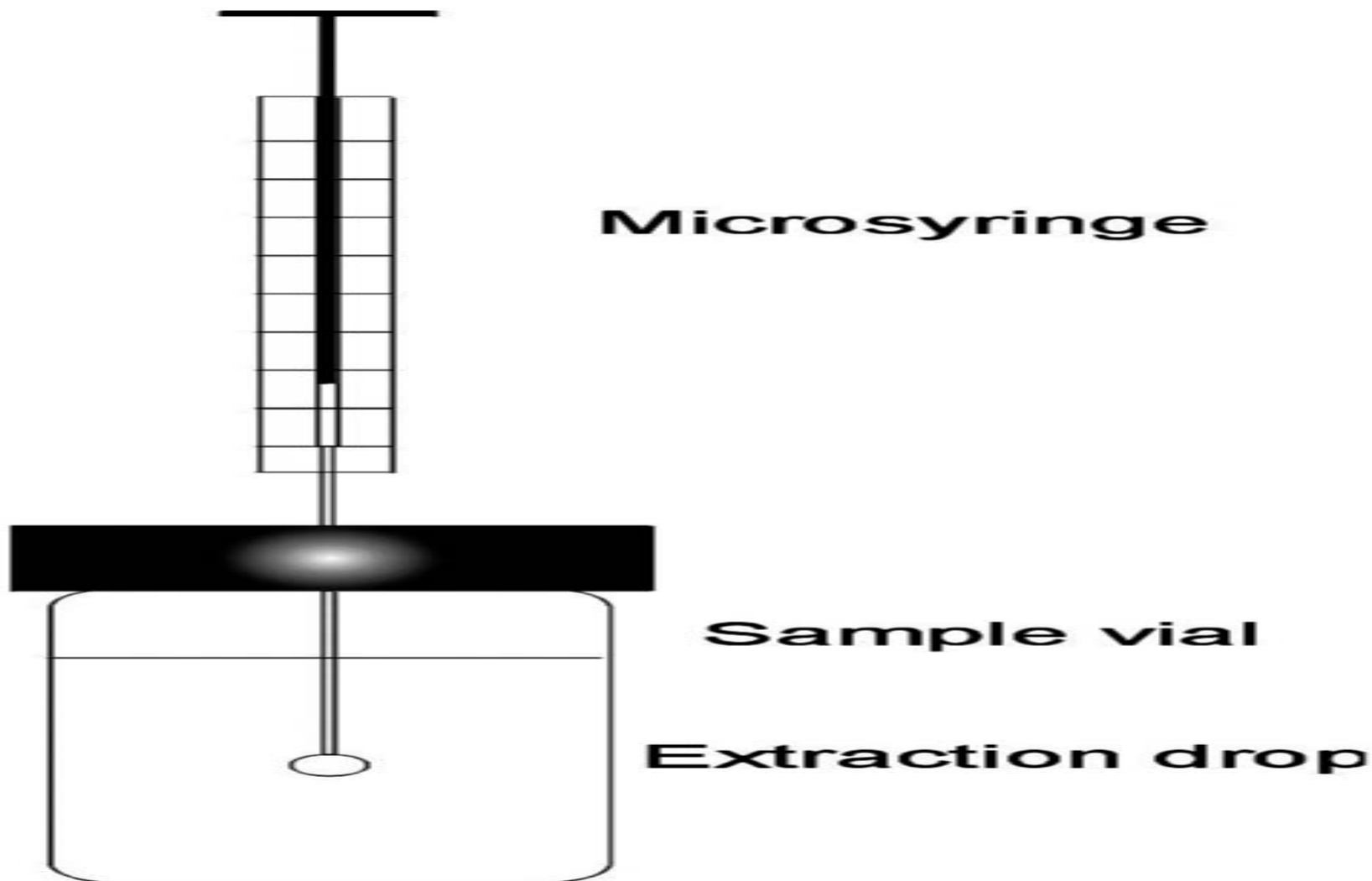
Stir bar sorptive extraction

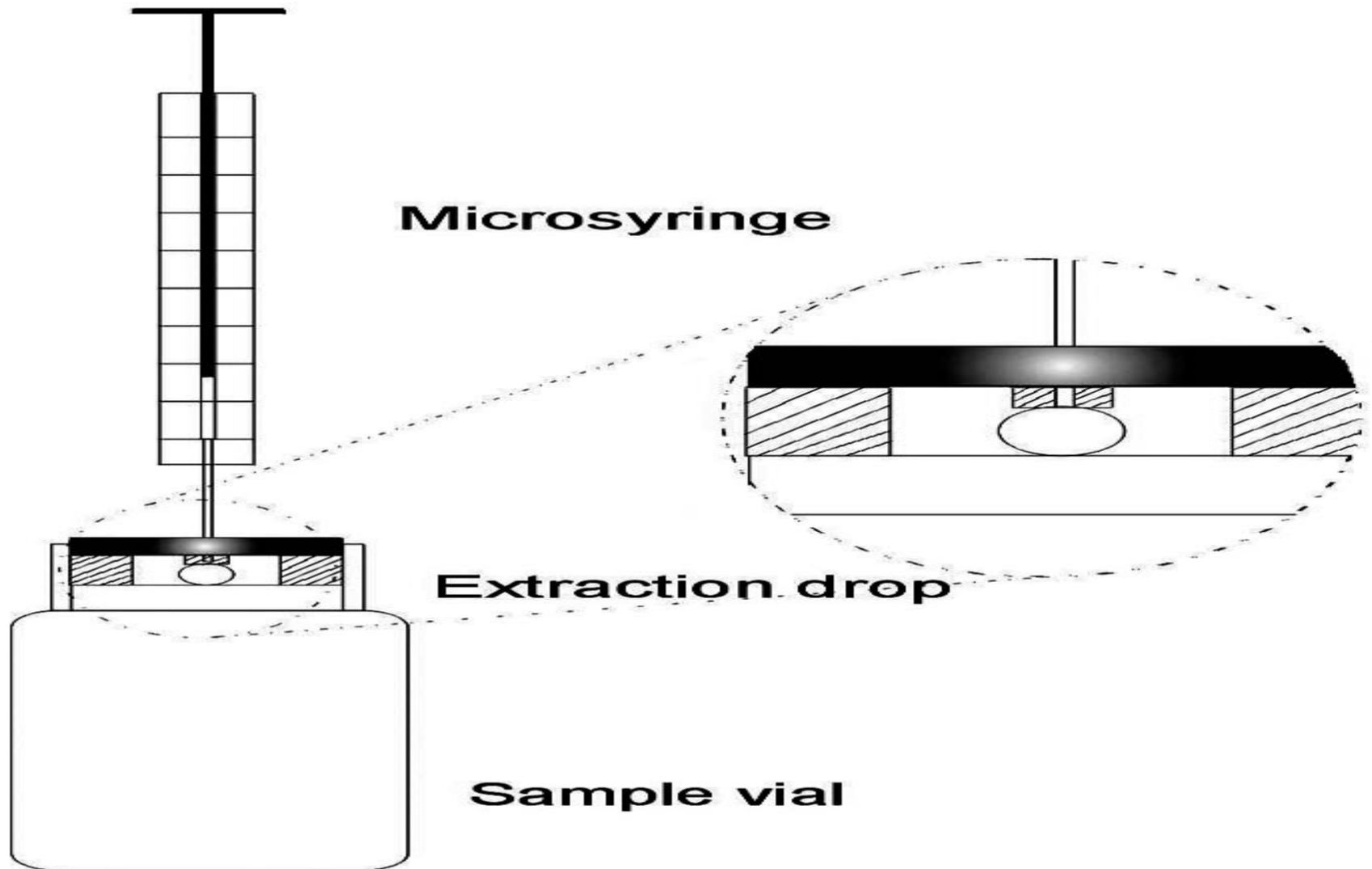
Sample vial

Extraction stir bar

Single drop microextraction

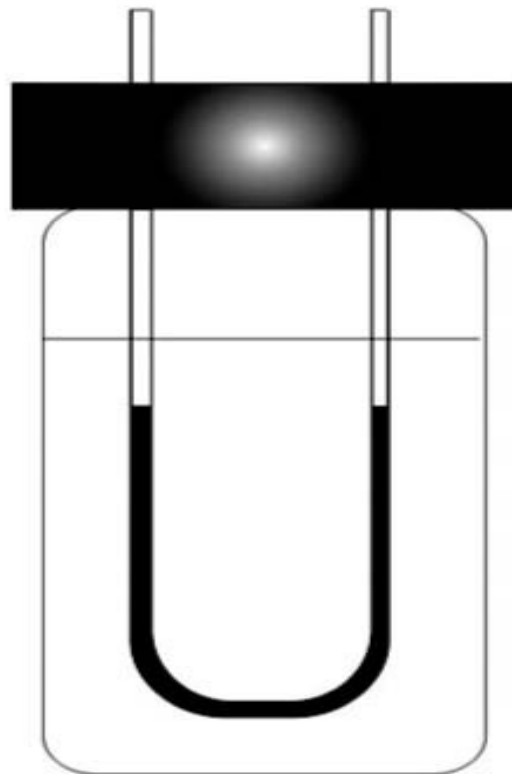

Single drop microextraction with membrane

Liquid phase microextraction

Needles for injection
and collection of acceptor solution

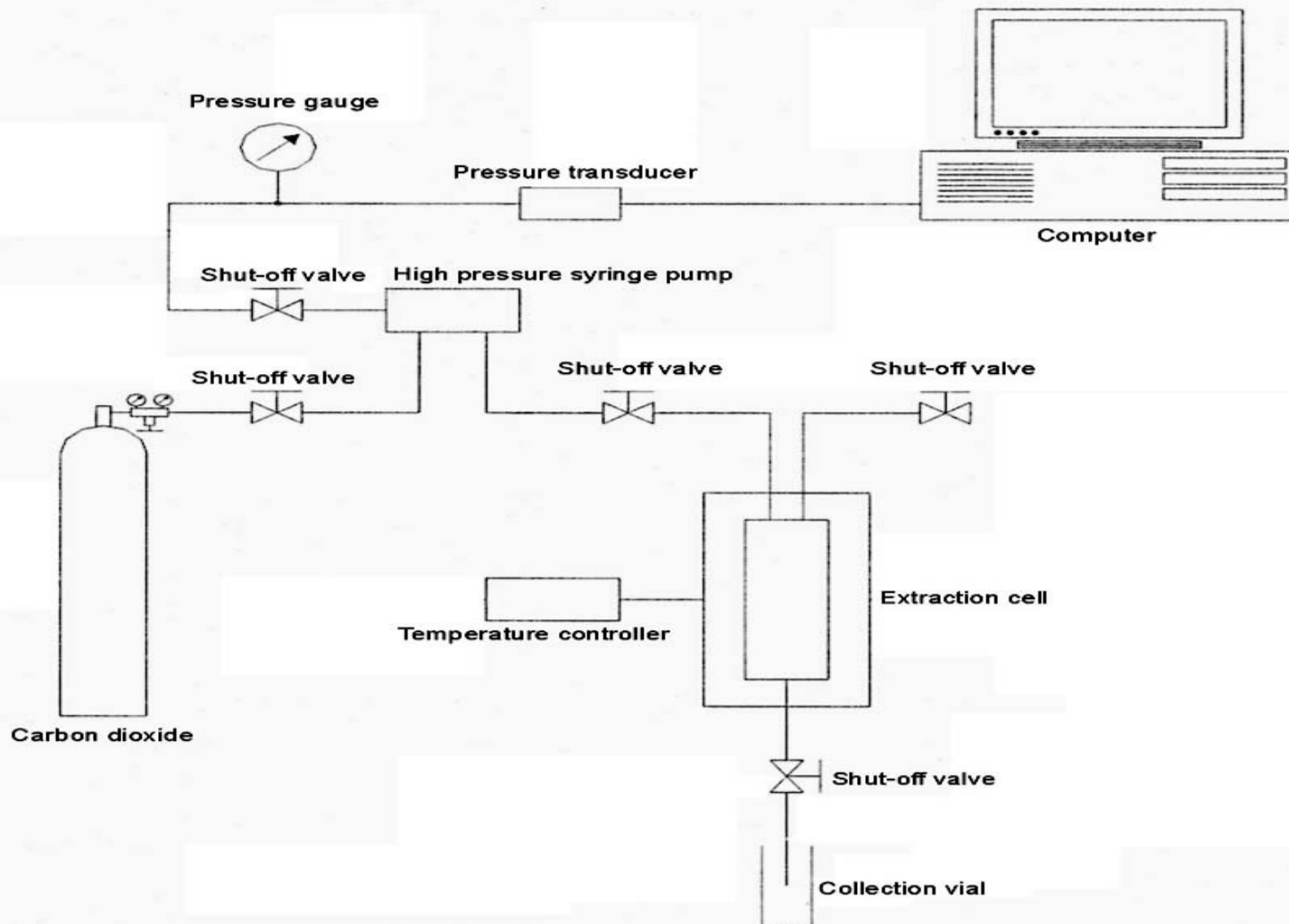
Sample vial

Porous hollow fiber
(acceptor solution)

Nové extrakční postupy

- ◆ SFE
- ◆ Nová extrakční média

Supercritical fluid extraction

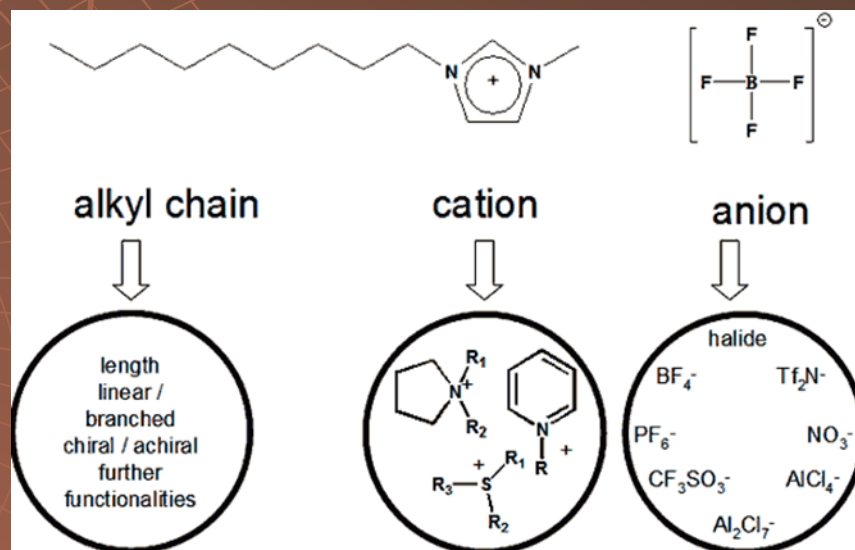

SFE extrakční média

Parametr	Superkritický CO ₂	Superkritická H ₂ O
Zvýšení rozpustnosti analytu	10-100 x	50-1000000 x
Snadno extrahovatelné analyty	nepolar ní	polární
Reaktivita analytů	nízká	průměrná
Prekoncentrace analytů (po extrakci)	snadná	různá
Selektivita extrakce analytů různépolarity	průměrná	dobrá

Nové extrakční média

- ◆ Iontové kapaliny – soli obsahující
 - organické kationty
 - anorganické anionty

Iontové kapaliny

- kapaliny při pokojové teplotě
- rozpouštějí anorganické i organické sloučeniny
- teplotně stabilní
- Vysoká viskozita
- Obvykle nemísitelné s vodou
- Netěkavé
- Vysoké elektrické vodivosti

Usnadnění extrakce

- ◆ Působením mikrovln
- ◆ Působením ultrazvuku
- ◆ Působením UV záření

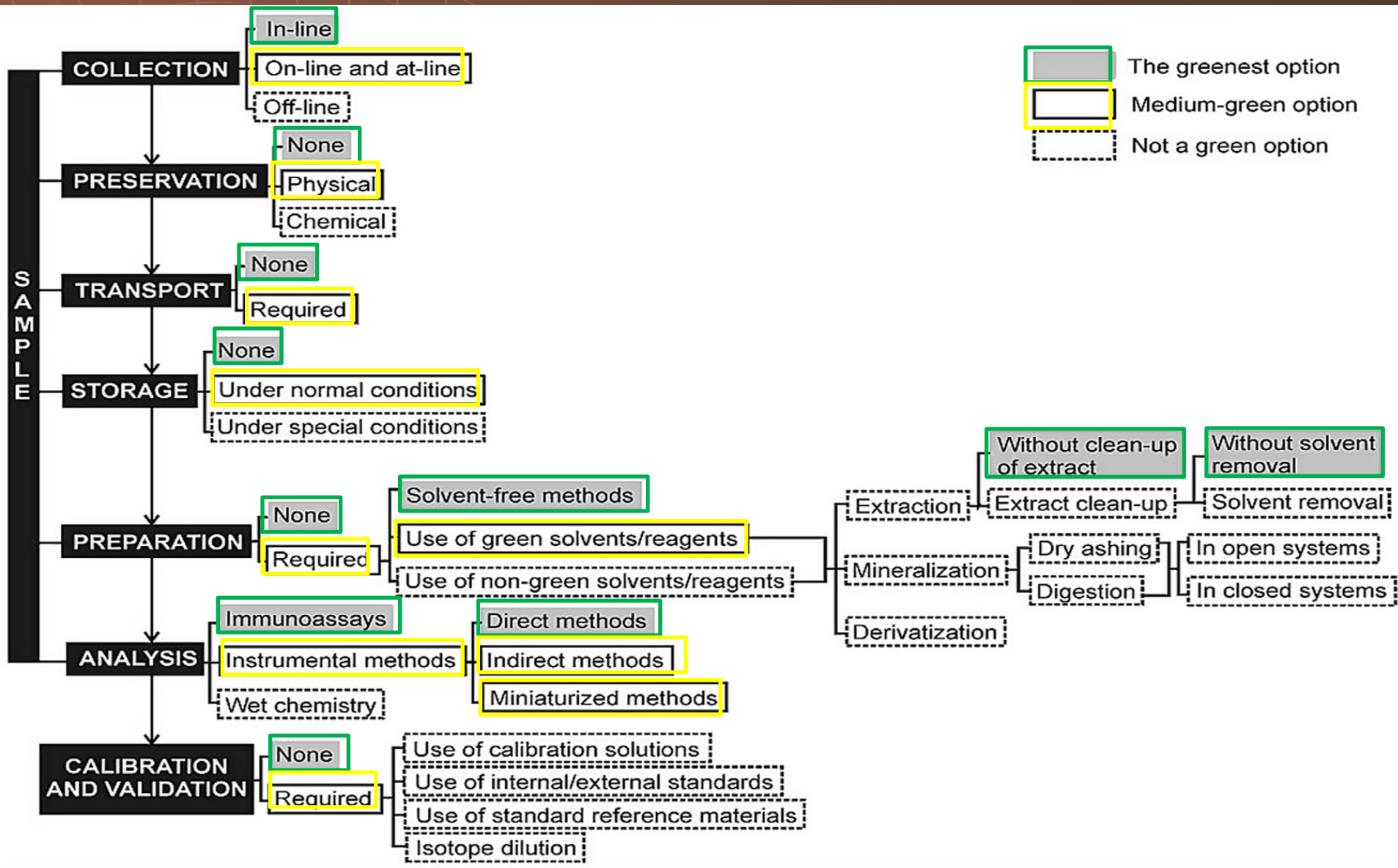
PŘÍMÉ ANALYTICKÉ TECHNIKY

- Potenciometrické techniky (ISE)
- Plamenové ionizační atomová spektrometrie
- Spektrometrie s indukovaným plazmatem (ICP)
- Neutronová aktivační analýza (NAA)
- rentgenová fluorescenční spektrometrie (XRF)
- Imunostanovení (IMA)
- Flow injection analysis (FIA)

Miniaturizované analytické techniky

Parametr	HPLC	CE
Dávkovaný objem	1 – 100 ☐	1 – 100 nl
Průtok	1 – 10 ml/min	1 – 100 nl/min
Doba analýzy	10 – 60 min	10 – 20 min
roztoky	Toxické (ACN, MetOH)	H ₂ O
Množství odpadů (den)	20 l	20 ml

Optimální metoda

Reduce
Replace
Recycle

